

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
суспільних наук
Протокол № 5
від «21» січня 2025 р.

КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
(ОС БАКАЛАВР)

Ужгород 2025

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Риторика та управлінський спічрайтинг
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Українська мова за професійним спрямуванням; – Документознавство; – Вступ до публічного управління та адміністрування; – Система державної служби в Україні
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з риторики, ораторського мистецтва, спічрайтингу, з основ етики ділового спілкування, зв'язків з громадськістю, психології.
Форма проведення занять	Лекція, лекція-бесіда, колоквиум, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Риторика та управлінський спічрайтинг» є ознайомлення студентів із теоретичними та практичними засадами професійної діяльності спічрайтера, формування в них навичок та вмінь виконувати замовлення щодо написання промов та інших текстів, допомога студентам в опануванні навичок публічного красномовства.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність використовувати систему електронного документообігу;
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних та зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- знати історію розвитку спічрайтингу як професійної діяльності; типи промов та текстів, які може писати спічрайтер; структуру промови та чим вона визначається;

	<p>О.Хоми. К.: «Альтерпрес», 2002. 252 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk653067.pdf</p> <p>3. Борьба з непотизмом в місцевих та регіональних органах влади / Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи. 2019. 64 с. URL: https://rm.coe.int/16809c902e</p> <p>4. Енгельс Ф. Походження сім'ї, приватної власності і держави. У зв'язку з дослідженнями Льюїса Г. Моргана. К.: Політвидав України, 1981. 186 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Engels_Friedrich/Pokhodzhennia_simi_pryvatnoi_vlasnosti_i_derzhavy.pdf?</p> <p>5. Шабанов М.О. Політична антропологія: навчально-методичний посібник. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. 130 с. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/23109/3/Shabanov2017.pdf</p> <p>6. Institute of Social and Cultural Anthropology. URL: https://www.polsoz.fu-berlin.de/en/ethnologie/index.html</p> <p>7. International Political Anthropology Journal. URL: https://www.politicalanthropology.org/</p>
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, колоквиуми
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- 1) *уміти аналізувати* специфіку соціобіологічних основ нерівності (територіальна поведінка, статеві та вікові нерівності, соціобіологічна дихотомія «свої–чужі», агресивна поведінка);
- 2) *визначати специфіку* соціальної організації та владно-управлінських моделей суспільств «третього світу», країн пострадянського простору;
- 3) *орієнтуватися* в проблематиці спорідненості, родової динаміки, взаємозв'язку соціальної стратифікації та влади в архаїчних суспільствах;
- 4) *уміти розпізнавати* особливості проявів престижної економіки, влади-власності, функціонування інституту лідерства у сільській місцевості, зокрема в маргіналізованих громадах;
- 5) *визначати специфіку* символічних і соціально-психологічних аспектів традиційної політичної культури (забобони (табу), девіантна поведінка політичних лідерів, сприйняття часу тощо);
- 6) *давати критичну оцінку* соціально-антропологічним чинникам політики в сучасних посттрадиційних, постколоніальних і пострадянських суспільствах через призму потестарно-етнографічного підходу; *вміти готувати повідомлення та виступи* на соціально-антропологічну проблематику сучасних проблем публічної політики та адміністрування.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Предмет та методика соціально-антропологічних досліджень.
- Тема 2. Становлення і розвиток соціально-антропологічних досліджень публічної політики.
- Тема 3. Соціобіологічні основи нерівності та влади.
- Тема 4. Влада і лідерство в традиційних суспільствах.
- Тема 5. Спорідненість, родоплемінні та кланові структури як фактори формування публічної політики.
- Тема 6. Економічна антропологія доіндустріального суспільства.
- Тема 7. Потестарні відносини та політогенетичні процеси.
- Тема 8. Соціально-психологічні аспекти традиційної політичної культури.
- Тема 9. Соціально-антропологічний дискурс символіки владних відносин.
- Тема 10. Соціально-антропологічний вимір сучасних політичних процесів.

Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політико-управлінські аспекти євроінтеграції
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Історія і теорія публічного управління; – Система публічного управління країн світу; – Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; міжнародні, європейські та національні нормативно-правові документи; офіційні сайти Європейського Союзу; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самостійної роботи / М. Р. Аракелян, Ю. Ю. Акіменко та ін.; за ред. Х. Н. Безруза; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2024. 173 с. URL: https://doi.org/10.32837/11300.27702 2. Європейський Союз: навч. посіб. / [А. О. Бояр, 3. Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/European_Union_textbook_0.pdf 4. Європейський Союз у мінливому світі: Монографія / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова та ін.; за ред. В.В. Копійки. К.: О. Зень, 2022. 219 с. 5. ЕУКРАЇНА. Урядова кампанія за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні. URL: https://association4u.in.ua/ 6. European Commission. https://commission.europa.eu/index_en 7. European Parliament. https://www.europarl.europa.eu/portal/en 8. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політико-управлінські аспекти євроінтеграції» є аналіз та засвоєння теоретичних засад інтеграційних процесів, основ, передумов, особливостей інтеграції європейських держав, необхідних політико-управлінських трансформацій, через які проходять країни-кандидати у контексті процесів європейської інтеграції.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
- здатність до співпраці з міжнародними партнерами;

2) фахові компетентності:

- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільнополітичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних і зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Поняття та сутність інтеграції у міжнародних процесах
- Тема 2. Європейські демократичні цінності як основа інтеграції
- Тема 3. Правова система Європейського Союзу як основа інтеграції
- Тема 4. Інституційна основа Європейського Союзу
- Тема 5. Процедура та методологія розширення Європейського Союзу.
- Тема 6. Інструменти передвступної допомоги Європейського Союзу.
- Тема 7. Вплив євроінтеграційних процесів на національні моделі публічного управління.
- Тема 8. Україна в контексті процесів європейської інтеграції: публічно-управлінські реформи.
- Тема 9. Євроінтеграція України в умовах війни.

**Інформація про вибіркочу навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибіркочих навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Права людини у сфері публічного управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери - Академічна доброчесність та організація наукової діяльності - Культура публічного управління
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.

Форма семестрового контролю	залік
-----------------------------	-------

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

1) Знати:

- зміст національних і міжнародно-правових актів у сфері регулювання прав людини;
- структуру і зміст елементів механізму правового захисту людини;
- особливості захисту прав і свобод окремих категорій осіб.

2) Вміти:

- правильно аналізувати ситуації щодо порушення прав людини;
- оперувати системою правових гарантій прав і свобод людини і громадянина;
- застосовувати отримані знання для використання в практичній діяльності, пов'язаній із захистом прав і свобод особи в органах державної влади;

3) Володіти:

- навичками роботи з нормативними джерелами та рішеннями органів, що займаються охороною і захистом прав людини;
- правовою культурою мислення;
 - способами і прийомами соціально-правових досліджень в сфері дії прав і свобод людини, механізмів їх захисту.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття, сутність і класифікація прав і свобод людини.

Тема 2. Міжнародні стандарти в сфері прав людини.

Тема 3. Конституційні норми про права і свободи людини і громадянина в Україні.

Тема 4. Правовий статус людини і громадянина.

Тема 5. Принципи, межі та підстави обмеження прав і свобод людини.

Тема 6. Поняття і види механізмів захисту прав людини.

Тема 7. Роль органів державного управління у забезпеченні конституційних прав і свобод громадян.

Тема 8. Інститут уповноважених з прав людини в системі захисту прав і свобод.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Гендерне врядування та його складові
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, нормативно-правові документи, навчальні посібники та підручники, навчально-методичні матеріали, навчальні та документальні відеоматеріали.
Форма проведення занять	Лекції, лекції-бесіди, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета дисципліни: розуміти зміст та складові концепції гендерного врядування; вміти застосовувати складові гендерного підходу у галузі публічного управління та адміністрування.

Завдання дисципліни: 1) здобути поглиблені знання у межах концепції гендерного врядування; 2) опанувати навички застосування гендерного підходу у публічному управлінні та адмініструванні; 3) розуміти теоретичні та практичні аспекти застосування інструментів гендерного підходу: гендерний

аналіз, гендерний аудит та оцінка гендерного впливу; 4) застосування засвоєних знань професійній діяльності у галузі публічного управління та адміністрування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючи цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення.

фахових компетентностей:

- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Поняття та зміст концепції гендерного врядування.
- Тема 2. Гендерний підхід у публічному управлінні та адмініструванні в Україні.
- Тема 3. Інституційний механізм забезпечення гендерної політики в Україні.
- Тема 4. Гендерне врядування та формування місцевих політик.
- Тема 5. Гендерно чутливі послуги у публічному управлінні.
- Тема 6. Стратегічні документи як складові гендерного врядування.
- Тема 7. Інструменти гендерночутливого підходу до управління.
- Тема 8. Гендернонейтральні управлінські рішення: переваги та виклики.
- Тема 9. Гендерні індикатори моніторингу публічної політики.
- Тема 10. Міжнародний досвід застосування гендерного врядування.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Технології публічної політики та управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	– Історія і теорія публічного управління – Система державної служби в Україні.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Технології публічної політики та управління» є засвоєння та вивчення сутності структури та функції політичної системи в Україні. Ознайомлення зі змістом і типами політичного процесу, методологією сучасної публічної управлінської діяльності.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);

- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

2) фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;

- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;

- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;

- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;

- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Основи публічної політики та публічного управління

Тема 2. Напрямки гармонізації управління і публічної політики

Тема 3. Політична влада й управління: характер і механізми взаємодії

Тема 4. Суть, структура та типи політичних процесів

Тема 5. Політична система сучасного українського суспільства

Тема 6. Органи виконавчої влади як суб'єкт політико-управлінської діяльності

Тема 7. Публічність та публічна сфера

Тема 8. Поняття публічної політики та публічного управління

Тема 9. Структурні елементи публічної політики. Публічна діяльність та публічна політика.

Тема 10. Принципи та цінності публічного управління

Тема 11. Функції, форми та методи публічного управління

Тема 12. Політико-правові основи участі громадян у публічному управлінні

Тема 13. Механізми публічного управління

**Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Морально-етичні засади публічного управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр

Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Історія та культура України; - Вступ до публічного управління та адміністрування; - Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери; - Культура публічного управління; - Система державної служби в Україні.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Підручники і посібники з етики державного управління, соціально-ціннісних засад функціонування інституту державного управління в Україні та зарубіжного досвіду етики державної та муніципальної служби, з етики та культури ділового спілкування, ціннісних засад політичної, журналістської етики, навчальні фільми, зокрема з подолання конфліктів інтересів, документальні відеоматеріали та інші.
Форма проведення занять	Лекція, лекція-бесіда, семінар, обговорення і аналіз історій та ситуацій; інтерактивні вправи, дискусії і обмін управлінським досвідом з державними управліннями та менеджерами, тренінг з підвищення етичної компетентності ділового спілкування.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Морально-етичні засади публічного управління» є формування науково-методологічних, світоглядно-професійних знань етичних основ інституційно-організаційного функціонування державної служби, етичних засад вироблення політичних рішень та впровадження етично виваженої політики сталого розвитку у взаємодії з інститутами громадянського суспільства, набуття студентами практичних навичок підтримки та сприяння розвитку етичної інфраструктури державної служби та добросовісного виконання службових обов'язків в умовах моральної інфляції в кризовому трансформаційному соціумі й нагальної потреби подолання корупції в Україні.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;
- здатність до співпраці з міжнародними партнерами.

2) фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Морально-етичні засади публічного управління»:

- знати особливості етичного виміру вироблення та прийняття управлінських рішень, реалізації етичних практик при здійсненні регулювання суспільних відносин в різних царинах суспільного життя;
- знати умови розбудови демократичної інституційної етики державного управління, інституційні механізми підтримки етики державної служби;
- знати інституційно-організаційні вимоги до громадянських чеснот та моральних якостей особистості державного управлінця, етичні особливості його організаційної культури;
- знати природу, умови, чинники деформацій морально-етичних засад публічного управління та інституційні і особистісні засоби їх унеможливлення й подолання.
- уміти застосовувати етичні принципи, цінності як складові етичної професійної культури в своїй практичній діяльності;
- виявляти розбіжності між заявленими демократичними етичними цінностями й принципами функціонування державного управління та їх деформацією в управлінських практиках;
- володіти методами та практиками оцінювання етичних складових державного управління;
- розробляти етичні рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо інституційно-організаційного вдосконалення етичної інфраструктури публічного управління;
- налагоджувати систематичну співпрацю з колегами, керівниками органів управління, представниками громадянського суспільства для обговорення і пошуку вирішення суспільних проблем у відповідності з етичними вимогами динамічного морально зрілого демократичного суспільства.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Концептуальні засади етики державного управління.

Тема 2. Проблема довіри до державної влади та її морально-етична легітимність.

Тема 3. Морально-сміслові цінності державно-управлінської діяльності та її місія.

Тема 4. Основні етичні принципи державного управління.

Тема 5. Ціннісний вимір вироблення політики та ефективності державного управління.

Тема 6. Етичні засади політики збалансованого розвитку, гендерної рівноваги та етнополітики.

Тема 7. Інституційно-організаційні вимоги до громадянських чеснот та моральних якостей особистості державного управлінця.

Тема 8. Етика організаційної культури спілкування державного службовця з громадянами та службові відносини в колективі.

Тема 9. Етична інфраструктура державного управління: сутність, структура, механізм функціонування.

Тема 10. Етичні кодекси та координуючі органи з підтримки етичних засад в системі державного управління.

Тема 11. Світоглядно-етичні та інституційно-організаційні механізми усунення корупції як явища в системі державного управління.

Тема 12. Громадянське суспільство як інструмент підтримки дієвості морально-етичних засад функціонування державної служби.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Міжнародне співробітництво: управлінсько-організаційні аспекти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2 курс
Семестр	3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Вступ до публічного управління та адміністрування; – Система публічного управління країн світу.

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії
Форма проведення занять	Лекція, семінарські (практичні) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне співробітництво: управлінсько-організаційні аспекти» є ознайомлення студентів з сутністю, принципами організації та структурними елементами системи міжнародного співробітництва, а також формування у студентів вмій і навичок для визначення особливостей залучення України до сучасної системи міжнародної співпраці, об'єктивного розуміння російської військової агресії в Україні.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
- здатність до співпраці з міжнародними партнерами.

2) фахові компетентності:

- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних і зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міжнародне співробітництво: управлінсько-організаційні аспекти»:

- уміти корегувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов;
- уміти застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- знати теоретичні, методологічні і практичні аспекти здійснення моніторингу соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- знати вітчизняні та зарубіжні регіональні практики діяльності органів публічної влади.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Сучасна система міжнародного співробітництва.

Тема 2. Транскордонне та міжрегіональне співробітництво.

Тема 3. Регіональний вимір міжнародного співробітництва в Україні.

Тема 4. Розвиток транскордонного співробітництва в Україні.

Тема 5. Управлінський механізм міжнародних організацій.

Тема 6. Міжнародна система Організації Об'єднаних Націй.

Тема 7. Європейський Союз у міжнародному співробітництві.

Тема 8. НАТО у міжнародному співробітництві.

Тема 9. Міжнародне співробітництво України в умовах російської військової агресії.

Тема 10. Перспективи євроатлантичної інтеграції України: організаційно-управлінські аспекти.

Тема 11. Російсько-українська війна у міжнародному контексті.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Децентралізація публічного управління в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Система публічного управління країн світу; – Основи місцевого самоврядування.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії
Форма проведення занять	Лекція, семінарські (практичні) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Децентралізація публічного управління в країнах Центральної Європи» є ознайомлення студентів зі специфікою проведення децентралізаційних реформ та структурою публічного управління на місцях у країнах Центральної Європи, а також формування у студентів вмінь і навичок для визначення особливостей реформи децентралізації в сучасній Україні (2014–2022).

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) загальні компетентності:
 - здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
 - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
 - здатність до співпраці з міжнародними партнерами.
- 2) фахові компетентності:
 - здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
 - здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
 - здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
 - здатність оцінювати потенціал та розробляти план розвитку громад і територій в умовах реформи децентралізації;
 - здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних і зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Децентралізація публічного управління в країнах Центральної Європи»:

- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;
- уміти налагодити комунікації між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;
- використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку;

- уміти застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- знати вітчизняні та зарубіжні регіональні практики діяльності органів публічної влади;
- знати принципи та механізми управління розвитком територіальних громад.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Децентралізація як форма організації публічної влади.

Тема 2. Політичні, економічні та нормативні передумови децентралізації у постсоціалістичних країнах.

Тема 3. Модель децентралізації у Польщі.

Тема 4. Модель децентралізації в Угорщині.

Тема 5. Модель децентралізації у Чехії.

Тема 6. Модель децентралізації у Словаччині.

Тема 7. Специфіка децентралізаційної реформи в Україні.

Тема 8. Перспективи децентралізації в Україні в умовах поглиблення європейської інтеграції.

Тема 9. Функціонування вітчизняних інститутів децентралізації в умовах війни (2022 р. – дотепер).

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну

циклу професійної підготовки

для «Кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін»

на 2025/2026 навчальний рік

Назва дисципліни	Порівняльний аналіз у публічному управлінні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Вступ до публічного управління та адміністрування - Історія і теорія публічного управління - Система публічного управління країн світу
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

1) Знати:

- понятійний апарат і наукову методологію для аналізу актуальних проблем державного управління;
- основні переваги та обмеження під час застосування порівняльного методу в державному управлінні;
- тенденції зарубіжного досвіду функціонування інституту публічної служби, які доцільно рекомендувати до адаптації в умовах України.

2) Вміти:

- порівнювати та аналізувати повноваження і функції державних органів в сфері публічного управління;
- використовувати порівняльний інституціональний аналіз для характеристики проблем державного управління;
- оцінювати ефективність публічного управління.

3) Володіти:

- методологією проведення оцінки та моніторингу ефективності публічного управління;
- умінням оцінювати досвід зарубіжних країн і використовувати європейські підходи публічного адміністрування та модернізації державного управління у практичній діяльності;

- навичками розуміння особливостей, обмежень і перспектив існуючих і потенційно прийнятних управлінських технологій в системі публічного управління.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

1. Особливості порівняльних досліджень у науці державного управління.
2. Порівняльний аналіз як метод дослідження. Основні принципи порівняльного аналізу.
3. Суть порівняльного методу.
4. Роль теорії політичних систем у порівняльному аналізі.
5. Структурний функціоналізм та принцип функціональної еквівалентності у порівняльних дослідженнях.
6. Методологія порівняльного аналізу та класифікаційного розподілу систем державного управління.
7. Порівняльний аналіз моделей оцінки державного управління.
8. Політико-адміністративні системи виконавчої влади: порівняльний аналіз.
9. Порівняльний аналіз систем державної служби.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.**

Назва дисципліни	Комунікації в публічному управлінні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Вступ до публічного управління та адміністрування - Система державної служби в Україні - Основи публічного менеджменту
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

1) Знати:

- основні теоретичні підходи до вивчення комунікацій в сфері державного управління;
- структуру комунікаційних та інформаційних потоків в органах державного управління;
- специфіку формальних та неформальних комунікацій в системі державного управління.

2) Вміти:

- аналізувати комунікаційні процеси в організації та розробляти пропозиції щодо їх вдосконалення;
- визначати проблемні питання в комунікації органів публічного управління;
- визначати комунікаційні бар'єри.

3) Володіти:

- навичками робити конкретні висновки та оцінки, що випливають з отриманої інформації;
- вмінням визначати основні проблеми комунікацій у сучасному публічному управлінні, пропонувати шляхи їх вирішення;
- навичками щодо застосування комунікативних механізмів у процесі управлінської діяльності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Комунікації в публічному управлінні: сутність, види та функції.
Тема 2. Основи теорії комунікації.
Тема 3. Моделі комунікативної діяльності в державному управлінні.
Тема 4. Комунікативні компетенції державних службовців.
Тема 5. Управління комунікаційними процесами.

Тема 6. Система внутрішніх комунікацій в органах державного управління.

Тема 7. Система зовнішніх комунікацій в органах державного управління.

Тема 8. Кризові комунікації в публічному управлінні.

Тема 9. Цифрові комунікації в публічному управлінні.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Права національних, етнічних меншин та корінних народів у сфері публічного управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Вступ до публічного управління та адміністрування; – Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери; – Основи публічного менеджменту
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти з проблематики прав людини та національних меншин; офіційні сайти уповноважених міжнародних та національних інституцій; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Беліцер Н. Національні, етнічні та релігійні меншини. Характеристика і відмінності URL: http://www.dict.info/uk/studii/15-16/4.html 2. Больцанські/Боценські рекомендації щодо національних меншин у міждержавних відносинах та пояснювальна записка. Червень, 2008. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/e/6/396662.pdf 3. Бондар В.Т. Національні меншини у цифрову епоху: Таллінські рекомендації ОБСЄ. <i>Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції</i> , м. Київ; Тарту, 07 лютого 2022 р. / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Тарту: ГО «ВАДНД», 2022.С. 39-44. 4. Бондар В. Національні меншини у поліетнічному суспільстві. <i>Krakowskie Studia Małopolskie</i> . 2022, nr 1 (33). URL: https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/33/ksm3303.pdf 5. Вітман К. М. Етнічність як об'єкт етнополітичного аналізу. <i>Наукові праці Одеської національної юридичної академії</i> . Одеса: Юрична література, 2008. Т. VII. С. 258-270. 6. Гаазькі рекомендації щодо прав національних меншин на освіту і Пояснювальна записка. Жовтень 1996. URL:

	https://www.osce.org/files/f/documents/0/1/32194_0.pdf 7. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин. <i>Прийнято резолюцією 47/135 Генеральної асамблеї ООН від 18 грудня 1992 року.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_318#Text .
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Права національних, етнічних меншин та корінних народів у сфері публічного управління**» є вивчення теоретичних аспектів публічного управління та адміністрування у сфері етнополітичних відносин, особливостей практичної реалізації механізмів та інструментів участі меншин у публічному процесі, відповідних прав та нормативно-правових гарантій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;

2) фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретико-концептуальні основи дослідження ролі та місця національних, етнічних меншин та корінних народів у сфері публічного управління

Тема 2. Міжнародні правові стандарти у сфері забезпечення та захисту прав меншин

Тема 3. Європейська система захисту та забезпечення прав національних та етнічних меншин

Тема 4. Права національних та етнічних меншин у Європейському Союзі

Тема 5. Міжнародна та європейська інституційна система забезпечення та захисту прав національних та етнічних меншин

Тема 6. Міжнародні моніторингові процеси у сфері забезпечення прав меншин

Тема 7. Особливості імплементації міжнародних стандартів у національні системи публічного управління у сфері захисту прав меншин у європейських країнах

Тема 8. Права національних меншин та корінних народів в Україні

Тема 9. Трансформація системи забезпечення прав національних меншин в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну

циклу професійної підготовки

для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін

на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Регіональний розвиток України
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Вступ до публічного управління та адміністрування; - Історія і теорія публічного управління; - Нормативно-правове забезпечення публічно управлінської сфери; - Система державної служби в Україні; - Основи місцевого самоврядування.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, навчальні посібники та підручники, наукові публікації з проблематики. Для дистанційного навчання: сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»; платформа дистанційного навчання Google Meet.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Регіональний розвиток України**» є формування в студентів теоретичних знань і практичних навичок, достатніх для аналізу політико-правових та інституційних аспектів державної регіональної політики та регіонального розвитку України. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти опанують теоретичні та методологічні основи вивчення регіонів і регіонального розвитку, ознайомляться з державною регіональною політикою України та управлінням регіональним розвитком, проаналізують інституційне та правове забезпечення регіонального розвитку в Україні, з'ясують особливості політичного процесу на регіональному рівні в Україні, набудуть знань і вмінь щодо використання методів політичної науки для аналізу процесів регіонального розвитку.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2) фахових компетентностей:

- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- здатність оцінювати потенціал та розробляти план розвитку громад і територій в умовах реформи децентралізації;
- здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних і зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретичні основи вивчення регіонів і регіонального розвитку.

Тема 2. Управління регіональним розвитком в Україні.

Тема 3. Державна регіональна політика України: цілі та напрями.

Тема 4. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування.

Тема 5. Інституційне та правове забезпечення регіонального розвитку в Україні.

Тема 6. Класифікація регіонів України.

Тема 7. Політичний процес на регіональному рівні в Україні.

Тема 8. Регіональний розвиток України в умовах воєнного стану.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Менеджмент із надання освітніх послуг
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	– Вступ до публічного управління та адміністрування – Основи публічного менеджменту – Адміністративний менеджмент – Психологічні основи управлінської діяльності
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові документи; електронні файли лекцій та презентацій.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські – у формі презентацій, дискусій, колоквіумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент із надання освітніх послуг» є формування у студентів системи спеціальних знань та практичних навичок організації надання освітніх послуг; формування розуміння концептуальних основ системного управління закладами освіти; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища закладу освіти, прийняття адекватних управлінських рішень.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово.

фахові компетентності:

- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці освітнього менеджменту, в публічному управлінні закладами освіти, управлінні якістю освіти, відповідних нормативно-правових та інституційних механізмах; використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- знати сутність, основні положення законів та інших нормативно-правових актів України, що регламентують діяльність органів управління освітою та містять норми, які регулюють відносини в сфері освіти;
- уміти використовувати отримані знання в процесі прийняття управлінських рішень, застосовуючи технології їх підготовки та методи прогнозування наслідків реалізації публічної політики в сфері освіти, брати на себе відповідальність за їх ефективність та результативність;
- уміти розробляти проекти програм, стратегій розвитку освіти на регіональному та місцевому рівнях, а також пропозицій до них на основі комплексного аналізу та оцінювання проблемних ситуацій у регіоні, чинників впливу та наявних ресурсів;
- вміти проводити моніторинг та оцінку якості освітніх послуг, що надаються населенню на рівні територіальних громад; маркетингові дослідження ринку освітніх послуг у мікрорайоні закладу освіти.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту в освіті.

Тема 2. Поняття і сутність освітніх послуг.

Тема 3. Нормативно-правова база організації діяльності освітніх закладів в контексті освітньої реформи.

Тема 4. Система освіти як об'єкт менеджменту.

Тема 5. Публічне управління закладами вищої освіти та закладами загальної середньої освіти в контексті освітньої реформи.

Тема 6. Стратегічний менеджмент в сфері освіти.

Тема 7. Інноваційний менеджмент в освіті.

Тема 8. Якість освіти як пріоритет публічної політики у сфері освіти в суспільно-політичному та соціально-економічному вимірах.

Тема 9. Компетентність менеджера освіти.

**Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Трансформація публічного управління в умовах глобалізації
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Система публічного управління країн світу; – Система державної служби в Україні; – Основи публічного менеджменту;
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали; навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові документи; академічні статті та журнальні публікації; дані та звіти міжнародних організацій (Інформація від міжнародних організацій, таких як ООН, Всесвітній банк, Міжнародний Валютний фонд та інші); матеріали для дослідження (звіти, статистичні дані, інтерв'ю з експертами та інші джерела інформації); Відеоматеріали (відеолекції, вебінари та документальні фільми про глобалізацію та її вплив на публічне управління).
Форма проведення занять	Лекція; лекція-бесіда; кейси та аналіз ситуацій;

	групові проекти та практичні вправи; початок та ведення діалогу; практичні(семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Трансформація публічного управління в умовах глобалізації» є вивчення тенденцій у глобальному публічному управлінні та адаптації управлінських практик до вимог глобального світу; з'ясування та науково-теоретичне обґрунтування змісту і особливостей трансформації системних характеристик публічного управління в умовах глобалізації, розробка на цій основі концептуальних засад, практичних рекомендацій стосовно напрямів подальшого реформування державно-управлінської системи в Україні.

1. Знання щодо глобальних викликів: Студенти повинні мати глибокі знання про вплив глобалізації на публічне управління. Це включає розуміння ключових понять, факторів та тенденцій, що впливають на трансформацію публічного управління в умовах глобального світу.

2. Уміння аналізу глобальних викликів: Студенти повинні бути здатні застосовувати теоретичні знання для аналізу конкретних ситуацій у контексті глобальної трансформації публічного управління.

3. Критичне мислення та аргументація: Важливо розвивати у студентів навички критичного мислення, аргументації та обґрунтування власних поглядів у контексті глобальних викликів управління.

4. Здатність до роботи з міжнародними джерелами інформації: Студенти повинні бути здатні знаходити, оцінювати та використовувати різні міжнародні джерела інформації для аналізу та розв'язання проблем у галузі глобального управління, враховуючи фактор ризику.

5. Практичні навички в контексті глобалізації: Важливо розвивати у студентів практичні навички, необхідні для успішної роботи у сучасному глобальному середовищі управління.

6. Комунікативні навички у міжнародному контексті: Студенти повинні мати здатність ефективно спілкуватися та співпрацювати у міжнародному середовищі, розуміти культурні відмінності та адаптуватися до різних міжнародних контекстів управління.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

1. Теоретичні та концептуальні основи трансформації системи управління в умовах глобалізації.
2. Феномен глобалізації як ключова детермінанта трансформації державно-управлінської системи.
3. Глобальні виклики та тенденції у публічному управлінні.
4. Адаптація публічного управління до глобальних викликів.
5. Сучасні інструменти та технології, механізми управління в умовах глобалізації.
6. Інновації у публічному управлінні в умовах глобалізації.
7. Соціальна відповідальність у глобальному управлінні.
8. Публічно-приватне партнерство в глобальному контексті.
9. Культурні аспекти управління в глобальному середовищі.
10. Шляхи удосконалення системи публічного управління в Україні в умовах глобалізації

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2024/2025 н.р.**

Назва дисципліни	Соціальні мережі та ведення бізнесу в цифрову епоху
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3 курс
Семестр	5 або 6 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська

Передумови для вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> – Вступ до публічного управління та адміністрування; – Інформатизація та діджиталізація в публічному управлінні; – Основи публічного менеджменту.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальні мережі та ведення бізнесу в цифрову епоху» є вивчення теорії та практики використання соціальних мереж для досягнення бізнес-цілей.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

2) фахові компетентності:

- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Соціальні мережі та ведення бізнесу в цифрову епоху»:

- знати основні принципи та технології використання соціальних мереж для підтримки бізнесу;
- знати інструменти та методи аналізу та вимірювання ефективності соціальних медіа-кампаній;
- вміти аналізувати соціальні мережі та їх функціональні можливості для розвитку бізнесу;
- вміти розробляти соціальну медіа-стратегію та планувати соціальні медіа-кампанії;
- вміти взаємодіяти з аудиторією в соціальних мережах та побудувати відносини з клієнтами та партнерами за допомогою соціальних мереж;
- вміти аналізувати вплив соціальних мереж на репутацію бренду та контролювати цей вплив.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Соціальні мережі та їх вплив на суспільство та бізнес.

Тема 2. Використання соціальних мереж для маркетингу, реклами та PR.

Тема 3. Використання соціальних мереж для збільшення продажів та підвищення лояльності клієнтів.

Тема 4. Використання соціальних мереж для комунікації зі співробітниками та партнерами.

Тема 5. Стратегії розвитку присутності в соціальних мережах.

Тема 6. Аналіз поведінки користувачів соціальних мереж та використання цієї інформації для покращення продуктів та послуг.

Тема 7. Захист персональних даних у соціальних мережах та етичні аспекти використання соціальних мереж у бізнесі.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	HR-менеджмент у територіальних громадах
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> – Культура публічного управління – Інформатизація та діджиталізація в публічному управлінні – Документознавство – Основи публічного менеджменту – Основи місцевого самоврядування
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дяків О.П., Островерхов В.М. Управління персоналом: навчально-методичний посібник. Видання друге, переробл. і доповнено. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 288 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33638/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202018%20%D0%A3%D0%9F-%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0_1%20%281%29.pdf 2. Зайченко О.І., Кузнецова В.І. Управління людськими ресурсами: навчальний посібник / за наук. ред. О.І. Зайченко. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2015. 232 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/uprav_1_resurs.pdf 3. Макогон О. Посібник з управління персоналом. Київ, 2021. 163 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/HR-manual_upd.pdf 4. Посібник з основ управління людськими ресурсами для територіальних громад. 55 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/767/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_HR.pdf 5. Технології управління персоналом та рекрутинг: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація» / укладач: О. В. Грідін; ДБТУ. Харків: [б. в.], 2023. 146 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/24176/1/MV_rekruting_2023.pdf 6. Управління персоналом: навчальний посібник / А.О. Азарова, О.О. Мороз, О.Й. Лесько, І.В. Романець; ВНТУ. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с. URL:

	<p>https://duikt.edu.ua/uploads/l_636_35788247.pdf</p> <p>7. Управління персоналом: підручник / О.М. Шубалий, Н.Т. Рудь, А.І. Гордійчук, І.В. Шубала, М.І. Дзямулич, О.В. Потьомкіна, О.В. Середа; за заг. ред. О.М. Шубалого. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%BC%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202018.pdf</p> <p>8. Цимбалюк С.О. Рекрутинг персоналу: підручник. Київ: КНЕУ, 2019. 355 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/081d1cc0-9f6b-4d81-b822-98837ce1c920/content</p> <p>9. HR-менеджмент та стратегічне лідерство: словник термінів і понять / укладач: О. В. Грідін; ДБТУ. Харків: [б. в.], 2024. 52 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/57666/1/Slov_HR-MENEDZHMENT_24.pdf</p> <p>10. HR-менеджмент: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: М.В. Шкробот, Л.Л. Ведута. Електронні текстові дані (1 файл: 2,9 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 270 с.</p>
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття; бесіди з керівниками ОТГ та працівниками ЦНАПів.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- 1) знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування на рівні територіальної громади;
- 2) знати стандарти, принципи та норми діяльності у публічно-адміністративній роботі територіальних громад;
- 3) знати нормативно-правові положення законодавства, що належать до сфери компетенції територіальних громад;
- 4) розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень в контексті рекрутингової діяльності;
- 5) уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки та формулювати рекомендації в рамках HR-менеджменту в територіальних громадах;
- 6) вміти застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень в роботі з персоналом, ураховуючи інтереси та потреби громадян, які є представниками національних меншин ;
- 7) знати принципи та механізми менеджменту в контексті формування HR-бренду для територіальних громад.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Рекрутинг як базова функція управління людськими ресурсами.
- Тема 2. Кваліфікаційні вимоги, пошук і залучення кандидатів на вакантну посаду.
- Тема 3. Технології збору та аналізу інформації про кандидатів на вакантну посаду.
- Тема 4. Технології проведення інтерв'ю з кандидатами на вакантну посаду.
- Тема 5. Методи оцінювання кандидатів на вакантну посаду.
- Тема 6. Аутсортингові послуги в управлінні людськими ресурсами.
- Тема 7. Лізинг в управлінні людськими ресурсами.
- Тема 8. HR-бренд територіальної громади.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Механізми громадського контролю у публічній політиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Вступ до публічного управління та адміністрування; - Нормативно-правове забезпечення публічно управлінської сфери; - Громадянське суспільство в системі публічного адміністрування; - Аналіз публічної політики.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, навчальні посібники та підручники, наукові публікації з проблематики. Для дистанційного навчання: сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»; платформа дистанційного навчання Google Meet.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Механізми громадського контролю в публічній політиці» є надати студентам теоретичні та практичні знання щодо особливостей громадського контролю та можливостей впливу інституцій громадянського суспільства на органи публічної влади та держави загалом.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення.

2) фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Механізми здійснення та сутність громадського контролю у публічній політиці.

Тема 2. Правове осмислення громадського контролю на сучасному етапі державотворення України.

Тема 3. Форми участі громадськості у сфері контролю за діяльністю публічної влади.

Тема 4. Громадський контроль в системі публічного управління як ефективний інструмент

експертизи державно-управлінських рішень.

Тема 5. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Тема 6. Громадський контроль службових правовідносин у сфері національної безпеки України.

Тема 7. Перспективи громадського контролю публічної політики в Україні.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Національні меншини в публічному управлінні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Вступ до публічного управління та адміністрування; – Історія і теорія публічного управління;
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; релевантні проблематиці національні та міжнародні нормативно-правові акти; електронні файли лекцій та презентацій, зокрема: 1. Андріяш В. І. Державна етнополітика України в умовах глобалізації: монографія. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Бондар В.Т. Національні меншини у цифрову епоху: Таллінські рекомендації ОБСЄ. <i>Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції</i> , м. Київ; Тарту, 07 лютого 2022 р. / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Тарту: ГО «ВАДНД», 2022.С. 39-44. 3. Бондар В. Національні меншини у поліетнічному суспільстві. <i>Krakowskie Studia Małopolskie</i> . 2022, nr 1 (33). URL: https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/33/ksm3303.pdf 4. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття : навчальний посібник. Ужгород: «Ліра», 2016. 464 с. 5. Правові засади державної етнонаціональної політики в Україні : Монографія / Кресіна І.О., Коваленко А.А., Лойко Л.І., Стойко О.М., Явір В.А., Вітман К.М., Кіссе А.І., Асланов С.А., Грицяк Д.І., Голденштейн К.О. ; за ред. І.О. Кресіної. К.: Логос, 2011. 400 с. 6. Явір В.А. Етнополітична інтеграція та дезінтеграція у сучасному світі: політико-правовий концепт: монографія. К.: Логос, 2018. 468 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Національні меншини в публічному управлінні» є вивчення теоретичних аспектів публічного управління у сфері етнополітичних відносин, особливостей його практичної реалізації, ролі національних меншин в публічному управлінні, відповідної нормативно-правової бази, інституційних механізмів публічного управління у сфері етнополітичних відносин, проблем та викликів у даній сфері, а також можливих шляхів удосконалення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

– здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

– здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику;

– здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;

2) фахових компетентностей:

– здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

– здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;

– здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;

– здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретико-концептуальні основи дослідження ролі національних меншин в публічному управлінні

Тема 2. Права меншин у міжнародному нормативно-правовому полі

Тема 3. Моделі етнополітики та приклади їх практичної реалізації.

Тема 4. Мультикультуралізм та управління етнокультурною різноманітністю

Тема 5. Управління етнокультурною різноманітністю у США та Канаді

Тема 6. Особливості публічної політики у сфері етнополітичних відносин у провідних європейських країнах

Тема 7. Національні меншини у сфері публічного управління в країнах Центральної та Південно-Східної Європи

Тема 8. Національні меншини в системі публічного управління в Україні

Тема 9. Регіональні особливості забезпечення суб'єкт/об'єктності національних меншин в публічно-управлінському процесі в Україні.

Інформація про вибірку навчальну дисципліну циклу професійної підготовки

для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Групи інтересів у публічній політиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Система органів державної влади в Україні - Система державної служби в Україні - Аналіз публічної політики

	- Психологічні основи управлінської діяльності
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення навчальної дисципліни «Групи інтересів у публічній політиці» - сформувати у студентів а) уявлення про групи інтересів, як об'єднання людей для досягнення певних цілей; б) показати чим обумовлено зростання впливу груп інтересів на сучасний політичний процес; в) розкрити формування нових механізмів взаємодії груп тиску та органів державної і виконавчої влади в контексті сучасних суспільно-політичних і адміністративних перетворень; г) проаналізувати проблеми взаємодії політичних інститутів та соціальних, економічних, функціональних груп, що займають важливе місце при аналізі суб'єктів політики та у дослідженнях функціонування сучасних демократій, взаємозв'язку громадянського суспільства і держави.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями.
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- здатність бути критичним і самокритичним.
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей.
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику.
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

2. фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави.
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільнополітичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування.
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності груп інтересів; використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань; вміти давати оцінку впливовості центральним та регіональним політичним та фінансово-олігархічним групам; готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Групи інтересів як суб'єкт політики: сутнісні характеристики і класифікація.
- Тема 2. Організація групових інтересів: здійснення тиску на владні структури.
- Тема 3. Суспільні моделі взаємодії і захисту групових інтересів.
- Тема 4. Моделі групової політики. Порівняльний аспект.
- Тема 5. Особливості формування груп інтересів у пост-комуністичній Україні.
- Тема 6. Правові механізми регламентації участі груп інтересів у публічній політиці.
- Тема 7. Конфлікт і консолідація у політиці.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Морально-етичні засади публічного управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Історія та культура України; - Вступ до публічного управління та адміністрування; - Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери; - Культура публічного управління; - Система державної служби в Україні; - Психологічні основи управлінської діяльності.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Підручники і посібники з етики державного управління, соціально-ціннісних засад функціонування інституту державного управління в Україні та зарубіжного досвіду етики державної та муніципальної служби, з етики та культури ділового спілкування, ціннісних засад політичної, журналістської етики, навчальні фільми, зокрема з подолання конфліктів інтересів, документальні відеоматеріали та інші.
Форма проведення занять	Лекція, лекція-бесіда, семінар, обговорення і аналіз історій та ситуацій; інтерактивні вправи, дискусії і обмін управлінським досвідом з державними управліннями та менеджерами, тренінг з підвищення етичної компетентності ділового спілкування.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Морально-етичні засади публічного управління» є формування науково-методологічних, світоглядно-професійних знань етичних основ інституційно-організаційного функціонування державної служби, етичних засад вироблення політичних рішень та впровадження етично виваженої політики сталого розвитку у взаємодії з інститутами громадянського суспільства, набуття студентами практичних навичок підтримки та сприяння розвитку етичної інфраструктури державної служби та добросесного виконання службових обов'язків в умовах моральної інфляції в кризовому трансформаційному соціумі й нагальної потреби подолання корупції в Україні.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;

- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;
- здатність до співпраці з міжнародними партнерами.

2) фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Морально-етичні засади публічного управління»:

- знати особливості етичного виміру вироблення та прийняття управлінських рішень, реалізації етичних практик при здійсненні регулювання суспільних відносин в різних царинах суспільного життя;
- знати умови розбудови демократичної інституційної етики державного управління, інституційні механізми підтримки етики державної служби;
- знати інституційно-організаційні вимоги до громадянських чеснот та моральних якостей особистості державного управлінця, етичні особливості його організаційної культури;
- знати природу, умови, чинники деформацій морально-етичних засад публічного управління та інституційні і особистісні засоби їх унеможливлення й подолання.
- уміти застосовувати етичні принципи, цінності як складові етичної професійної культури в своїй практичній діяльності;
- виявляти розбіжності між заявленими демократичними етичними цінностями й принципами функціонування державного управління та їх деформацією в управлінських практиках;
- володіти методами та практиками оцінювання етичних складових державного управління;
- розробляти етичні рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо інституційно-організаційного вдосконалення етичної інфраструктури публічного управління;
- налагоджувати систематичну співпрацю з колегами, керівниками органів управління, представниками громадянського суспільства для обговорення і пошуку вирішення суспільних проблем у відповідності з етичними вимогами динамічного морально зрілого демократичного суспільства.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Концептуальні засади етики державного управління.

Тема 2. Проблема довіри до державної влади та її морально-етична легітимність.

Тема 3. Морально-сміслові цінності державно-управлінської діяльності та її місія.

Тема 4. Основні етичні принципи державного управління.

Тема 5. Ціннісний вимір вироблення політики та ефективності державного управління.

Тема 6. Етичні засади політики збалансованого розвитку, гендерної рівноваги та етнополітики.

Тема 7. Інституційно-організаційні вимоги до громадянських чеснот та моральних якостей особистості державного управлінця.

Тема 8. Етика організаційної культури спілкування державного службовця з громадянами та службові відносини в колективі.

Тема 9. Етична інфраструктура державного управління: сутність, структура, механізм функціонування.

Тема 10. Етичні кодекси та координуючі органи з підтримки етичних засад в системі державного управління.

Тема 11. Світоглядно-етичні та інституційно-організаційні механізми усунення корупції як явища в системі державного управління.

Тема 12. Громадянське суспільство як інструмент підтримки дієвості морально-етичних засад функціонування державної служби.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Регіональний розвиток України
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Вступ до публічного управління та адміністрування; - Історія і теорія публічного управління; - Нормативно-правове забезпечення публічно-управлінської сфери; - Система державної служби в Україні; - Основи місцевого самоврядування; - Аналіз публічної політики; - Публічне адміністрування в територіальних громадах.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, навчальні посібники та підручники, наукові публікації з проблематики. Для дистанційного навчання: сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»; платформа дистанційного навчання Google Meet.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Регіональний розвиток України**» є формування в студентів теоретичних знань і практичних навичок, достатніх для аналізу політико-правових та інституційних аспектів державної регіональної політики та регіонального розвитку України. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти опанують теоретичні та методологічні основи вивчення регіонів і регіонального розвитку, ознайомляться з державною регіональною політикою України та управлінням регіональним розвитком, проаналізують інституційне та правове забезпечення регіонального розвитку в Україні, з'ясують особливості політичного процесу на регіональному рівні в Україні, набудуть знань і вмінь щодо використання методів політичної науки для аналізу процесів регіонального розвитку.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2) фахових компетентностей:

- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- здатність оцінювати потенціал та розробляти план розвитку громад і територій в умовах реформи децентралізації;
- здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних і зарубіжних регіональних практик діяльності органів публічної влади.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Теоретичні основи вивчення регіонів і регіонального розвитку.
Тема 2. Управління регіональним розвитком в Україні.
Тема 3. Державна регіональна політика України: цілі та напрями.
Тема 4. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування.
Тема 5. Інституційне та правове забезпечення регіонального розвитку в Україні.
Тема 6. Класифікація регіонів України.
Тема 7. Політичний процес на регіональному рівні в Україні.
Тема 8. Регіональний розвиток України в умовах воєнного стану.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.**

Назва дисципліни	Електронний документообіг та захист інформації
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4 курс
Семестр	7 або 8 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Вступ до публічного управління та адміністрування – Документознавство – Інформатизація та діджиталізація в публічному управлінні – Статистична обробка даних у системі публічного управління – Розвиток системи публічних сервісів і послуг
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра інформаційних управляючих систем і технологій
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, нормативно-правові документи, навчальні посібники та підручники, навчально-методичні матеріали, навчальні та документальні відеоматеріали.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні теоретичних знань та практичних навичок інформаційно-технологічного характеру щодо розвитку відносин між зацікавленими особами зовнішнього та внутрішнього середовищ в системі управління організації з метою підвищення рівня її інформаційної безпеки та документального забезпечення.

Основними завданнями даної навчальної дисципліни є оволодіння знаннями щодо технологій та особливостей електронного документообігу, вироблення навичок самостійного вивчення різних категорій інформації та проведення їх порівняльного аналізу, а також з основоположних принципів побудови та функціонування систем інформаційної безпеки; вироблення навичок самостійного вивчення різних категорій інформації та проведення їх порівняльного аналізу при забезпеченні інформаційної безпеки.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями.
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

фахових компетентностей:

- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.
- здатність використовувати систему електронного документообігу.
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій.
- здатність впроваджувати інноваційні технології

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

1. Поняття електронного документа та електронного документообігу.
2. Система документообігу. Основні принципи та завдання електронного документообігу.
3. Нормативно-правові аспекти електронного документообігу в системі публічного управління.
4. Поняття та визначення електронного цифрового підпису. Власноручний підпис та електронно-цифровий підпис. Ключі ЕЦП. Захищеність ЕЦП. Правовий статус ЕЦП. Електронна печатка.
5. Організація електронного документообігу в органах публічної влади. Типовий порядок здійснення електронного документообігу в органах публічної влади.
6. Мета створення інтегрованої системи електронного документообігу.
7. Складові інформаційної безпеки органів публічної влади. Комплексна система захисту інформації.
8. Напрями забезпечення інформаційної безпеки у внутрішньо-системному функціонуванні органів публічної влади.
9. Сутність, зміст, рівні інформаційної безпеки. Ключові проблеми інформаційної безпеки.
10. Комплексний захист інформації як компонент інформаційного забезпечення органів публічної влади.
11. Основні поняття, що використовуються в системах захисту інформації. Об'єкти, суб'єкти в захисті інформації.
12. Функції комплексної системи захисту інформації.

**Інформація про вибіркиму навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Участь громадян у політичному процесі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	9 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Соціально-антропологічні основи публічної політики - Механізми громадського контролю у публічному управлінні - Психологічні основи управлінської діяльності
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління

Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни;
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

1) Знати:

- теоретичні основи політичної участі, електоральної поведінки і новітніх тенденцій політичного участі;
- фактори, що визначають специфіку політичної участі;
- механізм реалізації конституційного права громадян України на участь в управлінні державними справами.

2) Вміти:

- описати особливості політичної участі різних акторів та груп;
- оцінити масштаби поширення різних форм участі громадян України в політичному житті;
- критично оцінювати та розробляти дизайн емпіричного дослідження в тематиці політичної участі.

3) Володіти:

- навичкою оформлення результатів пошуку і аналізу інформації, що стосується політичної участі;
- навичкою проведення прикладного аналізу явищ і процесів у сфері політичної участі;
- практичними навичками та новітніми ідеями щодо заходів, які можуть активізувати громадську участь на місцевому рівні в Україні.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Людина як суб'єкт політики.

Тема 2. Теорії політичної участі.

Тема 3. Природа і сутність політичної участі.

Тема 4. Основні фактори та ефективність участі громадян у політичному процесі.

Тема 5. Форми політичної участі.

Тема 6. Основні механізми та форми громадської участі у місцевому самоврядуванні.

Тема 7. Політичний протест та політичне відчуження.

Тема 8. Форми реалізації права громадян України на участь в управлінні державними справами.

Тема 9. Особливості політичної участі громадян України.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Права людини у сфері публічного управління
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	9 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Соціально-філософські основи публічного управління - Конституційні основи публічної влади - Механізми громадського контролю у публічному управлінні
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-

	правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

1) Знати:

- зміст національних і міжнародно-правових актів у сфері регулювання прав людини;
- структуру і зміст елементів механізму правового захисту людини;
- особливості захисту прав і свобод окремих категорій осіб.

2) Вміти:

- правильно аналізувати ситуації щодо порушення прав людини;
- оперувати системою правових гарантій прав і свобод людини і громадянина;
- застосовувати отримані знання для використання в практичній діяльності, пов'язаній із захистом прав і свобод особи в органах державної влади;

3) Володіти:

- навичками роботи з нормативними джерелами та рішеннями органів, що займаються охороною і захистом прав людини;
- правовою культурою мислення;
 - способами і прийомами соціально-правових досліджень в сфері дії прав і свобод людини, механізмів їх захисту.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття, сутність і класифікація прав і свобод людини.

Тема 2. Міжнародні стандарти в сфері прав людини.

Тема 3. Конституційні норми про права і свободи людини і громадянина в Україні.

Тема 4. Правовий статус людини і громадянина.

Тема 5. Принципи, межі та підстави обмеження прав і свобод людини.

Тема 6. Поняття і види механізмів захисту прав людини.

Тема 7. Роль органів державного управління у забезпеченні конституційних прав і свобод громадян.

Тема 8. Інститут уповноважених з прав людини в системі захисту прав і свобод.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**

для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Групи інтересів у публічній політиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	9 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Система органів державної влади в Україні - Система державної служби в Україні - Система формування та розподілу державного бюджету - Механізми громадського контролю в публічній політиці - Аналіз публічної політики - Антимонопольне та антикорупційне адміністрування
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-

	правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення навчальної дисципліни «Групи інтересів у публічній політиці» - сформувати у студентів а) уявлення про групи інтересів, як об'єднання людей для досягнення певних цілей; б) показати чим обумовлено зростання впливу груп інтересів на сучасний політичний процес; в) розкрити формування нових механізмів взаємодії груп тиску та органів державної і виконавчої влади в контексті сучасних суспільно-політичних і адміністративних перетворень; г) проаналізувати проблеми взаємодії політичних інститутів та соціальних, економічних, функціональних груп, що займають важливе місце при аналізі суб'єктів політики та у дослідженнях функціонування сучасних демократій, взаємозв'язку громадянського суспільства і держави.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися, та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючи цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей;
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактори ризику;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення.

2. фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних та колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності груп інтересів; використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань; вміти давати оцінку впливовості центральним та регіональним політичним та фінансово-олігархічним групам; готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Групи інтересів як суб'єкт політики: сутнісні характеристики і класифікація.

Тема 2. Організація групових інтересів: здійснення тиску на владні структури.

Тема 3. Суспільні моделі взаємодії і захисту групових інтересів.

Тема 4. Моделі групової політики. Порівняльний аспект.

Тема 5. Особливості формування груп інтересів у пост-комуністичній Україні.

Тема 6. Правові механізми регламентації участі груп інтересів у публічній політиці.

Тема 7. Конфлікт і консолідація у політиці.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.

Назва дисципліни	Лобізм у публічному адмініструванні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	9 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	- Система органів державної влади в Україні - Система державної служби в Україні - Система формування та розподілу державного бюджету - Механізми громадського контролю в публічній політиці - Аналіз публічної політики - Антимонопольне та антикорупційне адміністрування
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення навчальної дисципліни «Лобізм у публічному адмініструванні» - сформувати у студентів а) уявлення про лобізм як сферу діяльності та систему знань, класифікацію підходів до розуміння феномену лобізму; про основні відмінності лобізму від GR (Governmentalrelations - зв'язки з органами влади) та GPR (GovernmentalPublicRelations - громадські зв'язки з органами влади в Україні); б) поняття про лобізм як систему цілеспрямованого впливу певних соціальних груп на органи державної влади з метою задоволення своїх інтересів за допомогою впливу на їхні рішення; в) знання про структуру лобістської діяльності, визначення її елементів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючи цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації, генерування нових творчих ідей;
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактори ризику;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;

2) фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;

- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних та колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності лобістських структур; використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань; вміти давати оцінку впливовості центральним та регіональним політичним та фінансово-олігархічним групам; готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Теоретичні засади дослідження лобізму в системі публічного адміністрування.
- Тема 2. Класифікація лобізму за його суб'єктами.
- Тема 3. Зарубіжний досвід лобістської діяльності в органах публічної влади.
- Тема 4. Громадські об'єднання як впливові суб'єкти лобізму зарубіжних країн.
- Тема 5. Становлення та перспективи лобізму в системі публічного адміністрування України.
- Тема 6. Громадські підприємницькі організації як суб'єкти лобізму в Україні.
- Тема 7. Клієнтелізм як різновид моделі захисту групових та індивідуальних інтересів в різних країнах в процесі політичного адміністрування.

**Інформація про вибірково навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.**

Назва дисципліни	Міжнародний тероризм та протидія його проявам
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	10 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	– Система органів державної влади в Україні, – Адміністративне право України, – Глобалізація і глобальне управління, – Антикризовий менеджмент, – Управління та врегулювання конфліктів
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, нормативно-правові документи, навчальні посібники та підручники, навчально-методичні матеріали, навчальні та документальні відеоматеріали.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета дисципліни - ознайомлення студентів з історичними, політичними, національними та релігійними передумовами виникнення тероризму, глибше зрозуміти суть державного та опозиційного тероризму, усвідомити необхідність об'єднання зусиль світової спільноти в боротьбі з його проявами, скласти уявлення щодо реалізації в практичній діяльності по боротьбі з тероризмом відповідних органів правових норм.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних

загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- працювати в команді та брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань;
- планувати та управляти часом;
- виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- до ефективної міжособистісної взаємодії з представниками різних верств населення;
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

фахових компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв’язання конфліктів;
- забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;
- здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- сутність та відмінність понять «тероризм», «терор», «бандитизм» та інших релевантних категорій;
 - різноманітні підходи до класифікації міжнародного тероризму;
 - ключові міжнародні документи у сфері протидії терористичній загрозі;
 - особливості розвитку тероризму другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
 - основні зарубіжні та вітчизняні нормативно-правові документи, які регламентують засади боротьби з сучасними проявами міжнародного тероризму;
 - особливості боротьби з тероризмом в сучасній Україні;
- вміти*:
- класифікувати міжнародний тероризм тій чи іншій країні в певний період часу;
 - аналізувати причини виникнення міжнародного тероризму;
 - визначити види тероризму і відмінність їх ідеологічного обґрунтування;
 - здійснювати аналіз нормативно-правових документів у сфері протидії засадам міжнародного тероризму та ефективність їх застосування;
 - аналізувати соціально-політичну базу тероризму як соціального явища;
 - на основі отриманих знань та інформації сформулювати можливі рекомендації для протидії проявам тероризму в Україні.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Визначення тероризму та основні підходи до його класифікації.

Тема 2. Сутність, витоки та загроза проявів сучасного тероризму.

Тема 3. Політичні, національні расові та релігійні передумови міжнародного тероризму.

Тема 4. Особливості та різновиди тероризму середини ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 5. Взаємодія спецслужб та спеціальних органів в боротьбі з міжнародним тероризмом.

Тема 6. Основні засади боротьби з міжнародним тероризмом в Україні.

**Інформація про вибіркву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н. р.**

Назва дисципліни	Протидія сепаратистським рухам
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	5 курс
Семестр	10 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська

Передумови для вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> – Система органів державної влади в Україні; – Система органів державної влади країн світу; – Глобалізація і глобальне управління, – Антикризовий менеджмент, – Управління та врегулювання конфліктів
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, навчальні посібники та підручники, наукові публікації з проблематики. Для дистанційного навчання: сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»; платформа дистанційного навчання Google Meet.
Форма проведення занять	Лекції, лекції-бесіди, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Протидія сепаратистським рухам» є надати студентам теоретичні знання для аналізу конкретних випадків сепаратизму у світі та виробити у них практичні уміння і навички з метою розробки комплексних заходів, пропозицій та рекомендацій щодо протидії сепаратизму та їх оцінки з позицій доцільності та дієвості конкретно взятому випадку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями (ЗК-1);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-4);
- здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику (ЗК-8).
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-9);
- здатність працювати у міжнародному контексті (ЗК-14).

2) фахових компетентностей:

- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності (ФК-7);
- здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільнополітичного життя, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування (ФК-13);
- здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень (ФК-14);
- здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі (ФК-15).

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретичні і методологічні основи дослідження сепаратизму як наукової категорії.

Тема 2. Джерела виникнення, види і форми сепаратизму.

Тема 3. Механізми протидії сепаратизму: сутність і структура.

Тема 4. Досвід протидії сепаратизму у державах Західної Європи.

Тема 5. Політика десепаратизації в Східній Європі та Україні.

Тема 6. Політика протидії сепаратизму на рівні міжнародних організацій.